

Laidiens: 19.03.2014., Nr. 56

Oficiālās publikācijas Nr.: 2014/56.11

Latvijas Bankas noteikumi Nr.131

Rīgā 2014.gada 13.martā

"Kredītiestāžu, elektroniskās naudas iestāžu un maksājumu iestāžu maksājumu statistikas pārskata" sagatavošanas noteikumi

Izdoti saskaņā ar likuma "Par Latvijas Banku"

39. panta otro daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā Latvijas Republikā reģistrēta kredītiestāde, citā valstī reģistrētas kredītiestādes filiāle, kura reģistrēta Latvijas Republikā (tālāk tekstā – kredītiestāde), kā arī Latvijas Republikā reģistrēta un licencēta elektroniskās naudas (tālāk tekstā – e-nauda) iestāde, citā valstī reģistrētas e-naudas iestādes filiāle, kura reģistrēta un licencēta Latvijas Republikā (tālāk tekstā – e-naudas iestāde), Latvijas Republikā reģistrēta un licencēta maksājumu iestāde un citā valstī reģistrētas maksājumu iestādes filiāle, kura reģistrēta un licencēta Latvijas Republikā (tālāk tekstā – maksājumu iestāde), sagatavo un iesniedz Latvijas Bankai maksājumu statistikas pārskatu (pielikums; tālāk tekstā – pārskats), kā arī paredz pārskata iesniegšanas termiņus.

2. Noteikumos lietoti šādi termini:

2.1. čeks – vienas puses (trasanta) rakstisks rīkojums otrai pusei (trasātam) samaksāt noteiktu summu uz pieprasījumu trasantam vai trešai pusei, kuru noteicis trasants;

2.2. karšu maksājums – termināli vai citādi veikts maksājums ar karti;

2.3. karte – maksāšanas līdzeklis, kas saskaņā ar līgumu ar kredītiestādi, e-naudas iestādi vai maksājumu iestādi nodrošina autorizētiem lietotājiem vienu vai vairākas funkcijas – skaidrās naudas, e-naudas vai maksājumu (debeta, kredīta vai atliktā debeta) funkciju;

2.4. karte ar atliktā debeta funkciju – karte, kas dod iespēju autorizētam lietotājam veikt maksājumu transakcijas piešķirtās kredītlīnijas robežās, piešķirto kredītu pilnā izmantotās summas apjomā atmaksājot noteiktā perioda beigās;

2.5. karte ar debeta funkciju – karte, kas dod iespēju autorizētam lietotājam veikt maksājumu transakcijas no paša naudas līdzekļiem maksājumu kontā vai šim kontam piesaistītām papildu pārsnieguma iespējām;

2.6. karte ar kredīta funkciju – karte, kas dod iespēju autorizētam lietotājam veikt maksājumu transakcijas piešķirtās kredītlīnijas apjoma ietvaros, piešķirto kredītu atmaksājot pilnā apmērā līdz noteiktajam termiņam vai

pa daļām, atlikumu uzskatot par karšu procentu kredītu;

2.7. karte ar e-naudas funkciju – karte, kas dod iespēju veikt e-naudas darījumus, t.sk. karte, kurā var tieši glabāt e-naudu (tālāk tekstā – e-naudas karte), un karte, kas nodrošina piekļuvi e-naudai e-naudas kontos;

2.8. klients – maksājuma pakalpojuma izmantotājs, izņemot šo noteikumu 1. punktā minētās iestādes, valsts akciju sabiedrību "Latvijas Pasts" un Valsts kasi;

2.9. kredīta pārvedums – maksājums, kuru uzsāk maksātājs maksātāja kredītiestādē, e-naudas iestādē vai maksājumu iestādē ar mērķi nodot naudas līdzekļus saņēmējam;

2.10. maksājums – maksātāja vai saņēmēja uzsākta darbība, kuras mērķis ir nodot naudu, veikt naudas pārvedumu vai izņemt naudu un kura nav atkarīga no maksātāja vai saņēmēja tiesisko attiecību pamatā esošajiem pienākumiem;

2.11. naudas pārvedums – maksājuma pakalpojums, ar kuru līdzekļus saņem no maksātāja, neizveidojot maksājuma kontu maksātāja vai maksājumu saņēmēja vārdā, un tā vienīgais mērķis ir nodot atbilstīgu līdzekļu apjomu maksājuma saņēmējam vai citam maksājumu pakalpojumu sniedzējam, kas rīkojas maksājuma saņēmēja vārdā, vai šos līdzekļus saņem un dara pieejamus maksājuma saņēmējam;

2.12. terminālis – elektromehāniska iekārta, kas sniedz autorizētiem lietotājiem pieeju noteiktiem pakalpojumiem, izmantojot karti ar vienu vai vairākām funkcijām (skaidrās naudas, e-naudas vai maksājumu funkciju);

2.13. bankomāts – terminālis, kas kartes lietotājam dod iespēju izņemt skaidro naudu no viņa konta vai izmantot citus pakalpojumus, piemēram, apskatīt konta bilanci (ierīce, kas dod iespēju tikai apskatīt konta bilanci, nav bankomāts), veikt naudas līdzekļu pārvedumu vai noguldīt naudas līdzekļus;

2.14. karšu pieņemšanas vietu terminālis – terminālis, kas ļauj izmantot maksājumu kartes fiziskā (nevirtuālā) pārdošanas punktā un ir izveidots tā, lai dotu iespēju informāciju nosūtīt tiešsaistes režīmā, autorizācijas pieprasījumiem notiekot reālajā laikā, vai nesaistes režīmā;

2.15. tiešā debeta maksājums – maksājuma pakalpojums, kura rezultātā nauda tiek norakstīta no maksātāja maksājumu konta, ja maksājumu ierosina saņēmējs, pamatojoties uz saņēmējam, saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzējam vai maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējam maksātāja dotu piekrišanu.

3. Maksājumā var būt iesaistīta viena vai vairākas kredītiestādes, e-naudas iestādes vai maksājumu iestādes un maksājumu sistēmas.

4. Maksājumu var uzsākt maksātājs vai saņēmējs, kas var būt viena un tā pati persona.

5. Pārskatā sniegtā informācija nepieciešama Latvijas Republikā izmantoto maksāšanas līdzekļu pārraudzībai un maksājumu statistikas sagatavošanai atbilstoši Eiropas Savienības, t.sk. Eiropas Centrālās bankas, tiesību aktu prasībām, kā arī lai informētu citas institūcijas un sabiedrību par maksāšanas līdzekļu attīstību Latvijas Republikā.

6. Pārskatā sniegto informāciju Latvijas Banka var nodot likuma "Par Latvijas Banku" 40. panta otrajā daļā minētajām iestādēm, ievērojot minētajā likumā noteiktās prasības.

II. Pārskata sagatavošanas un iesniegšanas kārtība un iesniegšanas termiņi

7. Šo noteikumu 1. punktā minētās iestādes (tālāk tekstā – pārskata sniedzēja iestāde) reizi pusgadā sagatavo un attiecīgi līdz 25. jūlijam un 25. janvārim iesniedz Latvijas Bankai pārskatu.

8. Pārskatu iesniedz elektroniskā veidā saskaņā ar Latvijas Bankas noteikumiem, kas regulē elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku.

9. Pārskatā skaitliskās vērtības uzrāda veselos skaitļos. Pārskatā lietotā naudas izteiksmes vienība ir *euro*, un pārskata pozīcijas ārvalstu valūtās uzrāda *euro* saskaņā ar grāmatvedībā izmantojamo attiecīgās ārvalstu valūtas kursu attiecīgās dienas beigās.

III. Pārskata 1. daļas "Nosūtītie maksājumi" aizpildīšanas kārtība

10. Pārskata 1. daļā "Nosūtītie maksājumi" uzrāda tādu pārskata sniedzēja iestādē uzsākto maksājumu skaitu un apjomu, kuros maksātājs vai saņēmējs ir klients, izņemot pozīciju "Kredītiestāžu kredīta pārvedumi" (190000), kur uzrāda maksājumus, kuros gan maksātājs, gan saņēmējs ir kredītiestāde. Atsevišķi uzrāda maksāšanas līdzekļus *euro* un pārējās valūtās.

11. Kredīta pārvedumus un e-naudas maksājumus, kurus uzsāk maksātājs, uzrāda maksājuma dokumentu nosūtītāja pārskata sniedzēja iestāde, kas ir arī naudas līdzekļu nosūtītāja iestāde. Tiešā debeta maksājumus, čekus un e-naudas maksājumus, kurus uzsāk saņēmējs, uzrāda maksājuma dokumentu nosūtītāja pārskata sniedzēja iestāde, kas ir naudas līdzekļu saņēmēja iestāde. Karšu maksājumus uzrāda kartes izdevēja pārskata sniedzēja iestāde.

12. Pozīcijā "klientu SEPA kredīta pārvedumi" (111000) uzrāda kredīta pārvedumus, kuri atbilst vienotās *euro* maksājumu telpas (SEPA) kredīta pārvedumu prasībām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 14. marta Regulu (ES) Nr. 260/2012, ar ko nosaka tehniskās un darbības prasības kredīta pārvedumiem un tiešā debeta maksājumiem *euro* un groza Regulu (EK) Nr. 924/2009 (tālāk tekstā – Regula (ES) Nr. 260/2012). Regulāro maksājumu un maksājuma rīkojumu paketes gadījumos uzrāda katru individuālo maksājumu. Uzrāda arī transakcijas, kuras ietver skaidro naudu vienā vai abās maksājuma transakcijas pusēs un kuras izpilda, izmantojot kredīta pārvedumu.

13. Pozīcijā "papīra dokumenta veidā uzsāktie" (111100) uzrāda klientu SEPA kredīta pārvedumus, kuri uzsākti, pamatojoties uz papīra dokumenta veidā iesniegtu maksājuma rīkojumu.

14. Pozīcijā "elektroniski uzsāktie" (111200) uzrāda klientu SEPA kredīta pārvedumus, kuri uzsākti, pamatojoties uz maksājuma rīkojumu, kas iesniegts, neizmantojot papīra dokumentu.

15. Pozīcijā "uzsākti, grupējot failos" (111210) uzrāda elektroniski uzsāktos klientu SEPA kredīta pārvedumus, kurus klients iesniedzis pārskata sniedzējai iestādei, grupētus failos. Katrs failā iekļautais SEPA kredīta pārvedums tiek uzskaitīts atsevišķi.

16. Pozīcijā "uzsākti kā individuāli maksājumi" (111220) uzrāda elektroniski uzsāktos SEPA kredīta pārvedumus, kuri ir neatkarīgi un nav daļa no grupā iniciētiem SEPA kredīta pārvedumiem. Atsevišķi uzrāda maksājumus par pirkumiem internetā, kas uzsākti internetbankā un citos maksājumu uzsākšanas pakalpojumu servisos.

17. Pozīcija "klientu ne-SEPA kredīta pārvedumi" (112000) uzrāda kredīta pārvedumus, kuri neatbilst SEPA kredīta pārvedumu prasībām saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 260/2012.

18. Pozīcijā "papīra dokumenta veidā uzsāktie" (112100) uzrāda klientu ne-SEPA kredīta pārvedumus, kuri uzsākti, pamatojoties uz papīra dokumenta veidā iesniegtu maksājuma rīkojumu.

19. Pozīcijā "elektroniski uzsāktie" (112200) uzrāda klientu ne-SEPA kredīta pārvedumus, kuri uzsākti, pamatojoties uz maksājuma rīkojumu, kas iesniegts, neizmantojot papīra dokumentu.

20. Pozīcijā "uzsākti, grupējot failos" (112210) uzrāda elektroniski uzsāktos klientu ne-SEPA kredīta pārvedumus, kurus klients iesniedzis pārskata sniedzējai iestādei, grupētus failos. Katrs failā iekļautais ne-SEPA kredīta pārvedums tiek uzskaitīts atsevišķi.

21. Pozīcijā "uzsākti kā individuāli maksājumi" (112220) uzrāda elektroniski uzsāktos ne-SEPA kredīta pārvedumus, kuri ir neatkarīgi un nav daļa no grupā iniciētiem ne-SEPA kredīta pārvedumiem. Atsevišķi uzrāda maksājumus par pirkumiem internetā, kas uzsākti internetbankā un citos maksājumu uzsākšanas pakalpojumu servisos.

22. Pozīcijā "Karšu maksājumi" (120000) uzrāda maksājumus ar pārskata sniedzējas iestādes izdotajām kartēm ar maksājumu funkciju, atsevišķi uzrādot maksājumus ar kartēm ar debeta, kredīta un atliktā debeta funkciju, karšu pieņemšanas vietu termināļos Latvijas Republikā un ārvalstīs. Uzrāda arī maksājumus internetā pieejamās karšu pieņemšanas vietās un izmantojot tālruni. Uzrāda arī karšu maksājumus, kas veikti ar kartēm, kuras pārskata sniedzēja iestāde izdevusi sadarbībā ar tirgotājiem.

23. Pozīcijā "uzsākti karšu pieņemšanas vietu termināļos" (121000) uzrāda karšu maksājumus, kas uzsākti karšu pieņemšanas vietu termināļos, t.i., maksājumus ar karti pie tirgotāja.

24. Pozīcijā "uzsākti attālināti" (122000) uzrāda karšu maksājumus, kas nav uzsākti karšu pieņemšanas vietu termināļos, bet elektroniski internetā vai pa tālruni.

25. Pozīcijā "SEPA tiešā debeta maksājumi" (131000) uzrāda tiešā debeta maksājumus, kuri atbilst SEPA tiešā debeta maksājumu prasībām saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 260/2012. Uzrāda tiešā debeta pieprasījumus, kurus pārskata sniedzējai iestādei iesniedzis saņēmējs (kreditors). Uzrāda gan vienreizējus, gan atkārtotus tiešā debeta pieprasījumus. Atkārtoto tiešā debeta maksājumu gadījumos uzrāda katru individuālo tiešā debeta pieprasījumu.

26. Pozīcijā "uzsākti, grupējot failos" (131100) uzrāda SEPA tiešā debeta pieprasījumus, kurus kreditors iesniedzis pārskata sniedzējai iestādei, grupētus failos. Katrs failā iekļautais SEPA tiešā debeta pieprasījums tiek uzskaitīts atsevišķi.

27. Pozīcijā "uzsākti kā individuāli maksājumi" (131200) uzrāda SEPA tiešā debeta pieprasījumus, kurus kreditors iesniedzis pārskata sniedzējai iestādei atsevišķi un kuri nav daļa no failā grupētiem SEPA tiešā debeta pieprasījumiem.

28. Pozīcija "ne-SEPA tiešā debeta maksājumi" (132000) uzrāda tiešā debeta maksājumus, kuri neatbilst SEPA tiešā debeta maksājumu prasībām saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 260/2012.

29. Pozīcijā "E-naudas maksājumi" (140000) uzrāda klientu e-naudas pārvedumus no maksātāja e-naudas datu nesēja uz saņēmēja e-naudas datu nesēju.

30. Pozīcijā "ar e-naudas kartēm" (141000) uzrāda e-naudas maksājumus, kas veikti ar tādām e-naudas kartēm, kurās tieši reģistrēta emitētā e-nauda.

31. Pozīcijā "ar e-naudas kontiem" (142000) uzrāda e-naudas maksājumus, kuros e-naudas pārvedums notiek no maksātāja e-naudas konta uz saņēmēja e-naudas kontu. Atsevišķi uzrāda e-naudas maksājumus, kas veikti no e-naudas kontiem, izmantojot piekļuvi ar karti ar e-naudas funkciju.

32. Pozīcijā "Čeki" (150000) maksājumus uzrāda tā pārskata sniedzēja iestāde, kurai klients iesniedzis čeku samaksai. Uzrāda arī ceļojumu čekus, degvielas čekus, kredītiestādes tratas un parādzīmes. Uzrāda arī skaidrās

naudas izmaksas pret čekiem. Skaidrās naudas izmaksa, lietojot kredītiestādes veidlapas, netiek uzrādīta. Netiek uzrādīti arī izlaistie, bet klīringā neiesniegtie čeki.

33. Pozīcijā "Pārējie maksāšanas līdzekļi" (160000) uzrāda klientu maksāšanas līdzekļus, kuri nav ietverti kredīta pārvedumu, karšu, tiešā debeta, e-naudas vai čeku maksājumu kategorijā.

34. Pozīcijā "t.sk., izmantojot telekomunikācijas, digitālās vai informācijas tehnoloģiju ierīces" (171000) uzrāda tādus klientu maksājumus, kur maksātāja piekrišanu izpildīt maksājumu dod telekomunikāciju, digitālā vai informācijas tehnoloģiju ierīce un maksājums tiek veikts telekomunikāciju, informācijas tehnoloģiju sistēmu vai tīkla operatoram darbojoties kā starpniekam starp maksājumu pakalpojumu lietotāju un piegādātāju.

35. Pozīcijā "Naudas pārvedumi" (180000) uzrāda naudas pārvedumus, kas veikti, neizveidojot maksājumu kontu maksātāja vai maksājumu saņēmēja vārdā.

36. Pozīcijā "Kredītiestāžu kredīta pārvedumi" (190000) uzrāda tikai tos kredītiestāžu pārvedumus, kurus uzsākusi pārskata sniedzēja kredītiestāde savā vai citas kredītiestādes vārdā. Uzrāda pārskata sniedzējas kredītiestādes kredīta pārvedumus, kuros iesaistītas tikai kredītiestādes un valstu centrālās bankas.

IV. Pārskata 2. daļas "Nosūtītie maksājumi ģeogrāfiskā dalījumā" aizpildīšanas kārtība

37. Pārskata 2. daļā "Nosūtītie maksājumi ģeogrāfiskā dalījumā" uzrāda pārskata 1. daļā "Nosūtītie maksājumi" iekļauto pārskata sniedzējas iestādes maksājumu skaitu un apjomu, atsevišķi uzrādot iekšzemes maksājumus, maksājumus uz pārējām *euro* zonas valstīm un uz pārējām ārvalstīm. Atsevišķi uzrāda maksāšanas līdzekļus *euro* un – pārējās valūtās.

38. Pozīcijās "uz pārējām *euro* zonas valstīm (valstu dalījumā)" atsevišķi uzrāda datus par katru valsti (attiecīgi norādot valsts kodu saskaņā ar starptautisko standartu ISO 3166 "Valstu un to teritoriālā iedalījuma vienību nosaukumu kodi"; tālāk tekstā – standarts ISO 3166), uz kuru bijuši maksājumi.

39. Kredīta pārvedumus, e-naudas maksājumus, ko uzsāk maksātājs, un naudas pārvedumus uzrāda maksājuma dokumentu nosūtītāja pārskata sniedzēja iestāde, kas ir arī naudas līdzekļu nosūtītāja. Tiešā debeta maksājumus, čekus un tādus e-naudas maksājumus, kurus uzsāk e-naudas saņēmējs, uzrāda maksājuma dokumentu nosūtītāja pārskata sniedzēja iestāde, kas ir naudas līdzekļu saņēmēja. Karšu maksājumus uzrāda tā pārskata sniedzēja iestāde, kura klientam izsniegusi karti.

40. Klientu kredīta pārvedumu, karšu maksājumu, SEPA tiešā debeta maksājumu, e-naudas maksājumu, čeku, pārējo maksāšanas līdzekļu, klientu maksājumu kopsummas un naudas pārvedumu ģeogrāfiskā dalījuma attiecīgo rādītāju kopsumma sakrīt ar pārskata 1. daļā "Nosūtītie maksājumi" uzrādīto attiecīgā rādītāja kopsummu.

V. Pārskata 3. daļas "Saņemtie pārrobežu maksājumi" aizpildīšanas kārtība

41. Pārskata 3. daļā "Saņemtie pārrobežu maksājumi" uzrāda to pārrobežu maksājumu skaitu un apjomu, kuros pārskata sniedzēja iestāde maksājuma dokumentu saņem no ārvalstīm (maksājuma dokumentu nosūtītājs atrodas ārpus Latvijas Republikas). Atsevišķi uzrāda maksāšanas līdzekļus *euro* un pārējās valūtās.

42. Kredīta pārvedumus, e-naudas maksājumus, ko uzsāk maksātājs, un naudas pārskaitījumus uzrāda maksājuma dokumentu saņēmēja pārskata sniedzēja iestāde, kas ir arī naudas līdzekļu saņēmēja. Tiešā debeta maksājumus, čekus un tādus e-naudas maksājumus, kurus uzsāk e-naudas saņēmējs, uzrāda maksājuma dokumentu saņēmēja